

Úpadek řízené osoby a jeho „koncernové“ důsledky

Abstrakt

Práce se zabývá koncernovými důsledky úpadku řízené osoby. Cílem práce bylo popsat a analyzovat důsledky úpadku řízené osoby na ostatní členy koncernu s důrazem na řídicí osobu a možnosti věřitelů, které jim české korporáční a insolvenční právo nabízí k ochraně jejich nároků. Ústředním motivem pak je skutečnost, že se ekonomická realita podnikatelských seskupení neseťká s realitou právní, neboť způsob fungování podnikatelských seskupení naráží na koncept majetkové samostatnosti společnosti a omezeného ručení.

Nejprve jsou rozebrány způsoby, jakými může řídicí osoba uplatňovat vliv na osobu řízenou, neboť důsledky týkající se případné odpovědnosti řídicí osoby za úpadek osoby řízené se odvíjí právě od postavení, které řídicí osoba vůči osobě řízené zastává. Následně je nastolen koncept faktických a stínových vedoucích stavicí na skutečném ekonomickém řízení, který umožňuje dosáhnout na majetek řídicí osoby, aniž by bylo potřeba přistoupit k ultimativním nástrojům jako je doktrína propichování korporátního závoje. Dále jsou popsány jednotlivé instituty českého korporáčního a insolvenčního práva upravující důsledky, které může úpadek řízené osoby ve sféře osoby řídicí vyvolat, zařazeny a zhodnoceny jsou také některé nástroje vyvinuté především angloamerickou soudní doktrínou.

Závěrem práce je konstatování, že v rámci českého právního řádu se věřitelé mohou domoci svých nároků na řídicí osobě obdobným způsobem, jako je tomu v angloamerické jurisdikci, a to na základě zásad zákazu zneužití práva a poctivého obchodního styku a zásad insolvenčního řízení. Práce dále navrhuje překonat zažitý pohled na omezené ručení tím způsobem, že bude aplikováno pouze ve vztahu společníka – fyzické osoby a společnosti, nikoli ve vztahu mateřská společnost – dceřiná společnost. Tím by se dosáhlo toho, že společníci mateřské společnosti by nepřišli o výhody omezeného ručení, ale mateřská společnost by nemohla nespravedlivě přesouvat riziko a podnikat tak na úkor věřitelů podřízených společností.

Klíčová slova: koncern, insolvence, řízená osoba